

Çocuk Hakları Sözleşmesine Ek Çocuk Satışı, Pornografisi ve Fahişeliği İhtiyari Protokole İlişkin İlk Ülke Raporunun Sunumu

YER : Cenevre/İsviçre
TARİH : 17 Mayıs 2006
SAAT : 10:00 - 13:00 42. Oturum

Toplantı saat 10:00 da BM Çocuk Hakları Komitesi Başkanı Moushira KHATTAB (MISIR) açılış konuşması ile başladı. Başkan konuşmasında özetle; Türkiye Raporunun oldukça kapsamlı bir şekilde hazırlandığını, özellikle önemli yasal düzenlemeler yapıldığını, Türk heyetinin kalabalık ve tüm sektör temsilcilerinin katılımından oluşan bir ekiple gelmesinin Türkiye'nin bu konuya önem verdiğinin bir göstergesi olduğunu vurgulayarak sunumu yapma üzere sözü heyet başkanı Prof.Dr.Hamit HANCI'ya bıraktı.

Heyet Başkanımız, Prof.Dr.Hamit HANCI, ihtiyari protokole ilişkin Ülke Raporunun bir özetini 15 dakikalık süre içerisinde Komisyon üyelerine sunumundan sonra Komisyon Başkanı tüm Komisyon üyelerine Ülke Raporu ile ilgili görüş ve sorularını almak üzere sırayla söz verdi.

Komite Üyeleri sırasıyla söz alarak özetle aşağıdaki konulardaki görüş ve sorularını Heyet Üyelerine yöneltmişlerdir

- **Awich POLAR (UGANDA);** Türkiye Raporunun oldukça kapsamlı bir şekilde hazırlandığını, önemli yasal düzenlemeler gerçekleştirildiğini, gerek raporun içeriğinden gerekse Türkiye Heyetinin kalabalık bir katılımı ile hazırlanmasının memnuniyet verici olduğunu vurgulayarak, aşağıdaki sorulara açıklık getirilmesini istemiştir.
 - Raporda bahsedilen Ulusal Eylem Planının yürürlüğe girip girmediği ve uygulamanın nasıl yürütüldüğü,
 - Yeni yasal düzenleme içerisinde **mağdur** tanımının nasıl yapıldığı, yaş-cinsiyet gibi ayrımların yapıp yapılmadığı,
 - Tüzel kişilerin suç işlemesi durumunda nasıl bir yasal yaptırımların mevcut olduğu,
 - Yasal düzenlemelerin yürürlüğe girip girmediği,
 - İnternet suçları ile ilgili yasal boşluk görüldüğü, bu konuda niçin yasal düzenleme yapılmadığı,
 - Yeni yasal düzenleme içerisinde **mağdur** a ücretsiz avukat görevlendirilmesinin çok önemli bir düzenleme olduğu, bu düzenlemenin uygulamaya geçip geçmediği,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Noberto LIWSKI (ARJANTİN);** Heyet üyelerine **hoş geldiniz** dileğinde bulunarak heyete aşağıdaki soruları yöneltmiştir.

- Ulusal Eylem Planında konu ile ilgili çalışmaların yapılabilmesi için öngörülen bütçe tahsisinin yeterli olup olmadığını, gelecekte konu ile ilgili ortak ayrı bir bütçe ayrılıp ayrılmayacağı,
- Özel bir bütçeli ve insan kaynağı ayrılarak bir Yardım Merkezi kurulmasının düşünülüp düşünülmediği,
- SHÇEK'in ihmal ve istismara uğramış çocuklara yönelik hizmet götürdüğü 2 Merkezin çalışma şekli konusunda ayrıntılı bilgi verilmesi,
- Jandarma Teşkilatının çocuklara yönelik hizmetlerini yürütmesinin görevleri arasında yeri olup olmadığı ve bu hizmetleri yürütürken SHÇEK ile ilişkisinin bulunup bulunmadığı,
- Mağdurlara yönelik STK'ların desteğinin olup olmadığı, özellikle Baroların mağdurlara gerekli desteği verip vermediği,
- STK'ların mağdurlara yönelik Yardım Merkezleri kurabilmelerinin yasal olarak mümkün olup olmadığı,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Davit Brent PARFITT (KANADA);** İyi dileklerini belirterek aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - İhtiyari protokolün getirdiği hakların Hukuk Mahkemelerinde kabul edebilip edilmediği,
 - Devletin işlediği suçlar için vatandaşların şikayette bulunup bulunamayacağı,
 - Bilişim Yasasının çocuk pornografisini ele alıp almayacağı, aynı yaşta iki çocuğun cinsel ilişkiye girmesinin suç olup olmadığı,
 - İkinci bir örselenmeye sebep vermemek ve mağdurun sanıktan korunabilmesi için mahkemeye çıkarılmadan ifadenin ayrı olarak alınması veya videoya çekilmesi gibi önlemlerin olup olmadığı,
 - Çocuk ticareti ile ilgili diğer ülkelerle yapılan ikili anlaşmaların olup olmadığı,
 - Çocuk mağdurun korunması ile ilgili bir yasal düzenleme olup olmadığı mağdurun mahkemede failden korunmasına ilişkin bir çalışma olup olmadığı,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Nevena VUCKUVIC (SIRBİSTAN KARADAĞ);** Türkiye ile yakın ilişki içerisinde olduğunu, Türkiye'de birkaç sempozyum ve toplantılara katıldığını, gelişmeleri yakından takip ettiğini, atalarının da Türklerle ortak tarihlerinin olduğunu sempatik bir dille vurguladıktan sonra aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - Raporda 2004 ve 2005 yıllarında insan ticareti ile ilgili ikişer çocuk mağdurdan bahsedildiği ancak dava sayıları ile ilgili bölümde 103 dava ve 17 mahkumiyetten bahsedildiğini, bunun bir çelişki mi, bilgi eksikliği mi olduğu,
 - Uluslar arası evlat edinmeyle ve ülke içerisindeki evlat edinmeyle ilgili sayısal bilgi verilmesi,
 - Yasalara göre kaçırılan kız çocuk erkekle evlenirse erkeğin ceza alıp almadığı,
 - Hastanelerden bebek kaçırma olayının nasıl olduğu ve nedenleri hakkında bilgi,
 - Bazı ailelerin yoksulluk nedeniyle çocuklarını satabildikleri, bu ailelerin kim olduğu, azınlık grubuna mensup aileler olabilir mi?

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Lucy SMITH (NORVEÇ);** İyi dileklerini belirterek aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - Raporda atıfta bulunulan TCK 4. Maddenin konusunun ne olduğu,
 - Bir yabancıнын Türk Mahkemelerinde yargılanıp yargılanmadığı veya bir Türk vatandaşının başka ülkelerde mahkum olduğuna rastlanıp rastlanmadığı,böyle durumlarda nasıl bir işlem yürütüldüğü,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Jean ZERMATTEN (İSVİÇRE);** Türk Heyetini ülkelerinde konuk etmekten memnuniyet duyduklarını ve iyi dileklerini belirterek aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - İstismara maruz kalabilecek hassas gruplara yönelik ve genel anlamda önleme ve koruma tedbirleri kapsamında halka yönelik faaliyetler veya kampanyalar olup olmadığı,
 - Böyle bir kampanyanın hazırlanmasında çocukların kendilerinin de katkıda bulunmalarının mümkün olup olmadığı,
 - Türkiye de cinsel istismara uğrayan çocukların bunu rahatlıkla söyleyip söyleyemedikleri, bu tür olayların bir tabu olarak mı görüldüğü,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Kamal FILALI (CEZAYİR);** İyi dileklerini belirterek aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - Kırsal kesimdeki insanlara Protokolün nasıl anlatıldığı, bu süreçte televizyonlar ve üniversitelerin yer alıp almadığı,
 - TCK 226. Maddede sözü edilen ◆müstehcenlik◆ kavramı içerisinde pornografinin de dahil olup olmadığı,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

- **Moushira KHATTAB (MISIR);** İyi dileklerini belirterek aşağıdaki soruları heyet üyelerine yöneltmiştir.
 - TCK◆da niçin 18 ve 15 yaşlarıyla ilgili ayrımlar yapıldığı,
 - Yasal değişikliklerde minimum yaş tanımı çıkarılmış,
 - Çocuklarla ilgili veri toplama konusunda çalışmalar yapılıp yapılmadığı,
 - Genelevlerde çalışanların yaşlarının küçük gösterildiği ile ilgili bilgi edindiklerini, bunun doğru olup olmadığı ve bununla ilgili neler yapıldığı,
 - Türkiye◆nin Siber Suçlar Sözleşmesini imzalayıp imzalamayacağı,
 - Baroların mağdur çocuklara ve çocuk hakları temsilcilerine rahatlıkla ulaşım ulaşımadıkları,
 - Çocuk kaçakçılığı sayısı çok düşük,bu verilere ilişkin bir sorun mu, yoksa gerçekten bu sorun değil mi ülkede
 - Davaların şikayete bağlı olarak açılmasının nedenleri,

hususlarında ayrıntılı bilgi talep ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

Son olarak, söz alan ve sorularını heyet üyelerine yönelten BM Çocuk Hakları Komitesi Başkanı, Moushira KHATTAB (MISIR),soruların cevaplandırılması için gerekli hazırlıkların yapılması amacıyla oturuma 15 dakika ara verdi.

Oturuma verilen arada, heyet üyeleri salonun dışındaki toplantı odasına geçerek heyet başkanını Prof.Dr.Hamit HANCI koordinasyonunda hızlı bir şekilde tüm soruları gözden geçirerek soruları cevaplandıracak heyet üyelerinin tespitini ve verilecek cevaplarla ilgili görüş alış verişinde bulunmuşlardır.

Verilen ara sonunda oturumun başlamasıyla birlikte heyet başkanı, Prof.Dr.Hamit HANCI soruların cevaplandırılması amacıyla sözü diğer heyet üyelerine bıraktı. Heyet üyeleri içerisinde bulunan Adalet Bakanlığı, SHÇEK, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı (interpol ve çocuk polisi), İnsan Hakları Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara Barosu ve Adli Tıp Kurumu Başkanlığı temsilcileri teker teker söz alarak alanları ile ilgili yöneltilen soruları cevaplandırdılar.

Oturum süresinin sona ermesiyle Komite Başkanı Moushira KHATTAB (MISIR), söz alarak sürenin yetmemesi nedeniyle cevaplandırılmayan sorular ile açıklanmasını istedikleri diğer konuları yazılı olarak isteyeceklerini,Türkiye'nin özellikle yasal düzenlemeler konusunda önemli adımlar attığını, oldukça kapsamlı ve ayrıntılı bir rapor hazırlandığını, heyetin kalabalık ve konusuna hakim olduğunu belirterek teşekkürlerini sunmuştur.

Komite Başkanı Moushira KHATTAB (MISIR), kapanış konuşmasını yapmak üzere son sözü Heyet Başkanımız Prof.Dr.Hamit HANCI ya bırakması üzerine Heyet Başkanının kapanış konuşması sonrasında oturum sona ermiştir.